

Augment alarmant de l'assetjament laboral a l'administració pública catalana

Novembre del 2024

Els destacats de l'informe:

- El nombre de denúncies per assetjament en l'àmbit laboral a l'administració pública catalana creix un 354 % en els darrers cinc anys.
- Un "preocupant" 72,4 % de les denúncies no ha estat admès a tràmit, basant-se majoritàriament en criteris discrecionals, i només el 2,4 % d'aquestes ha conclòs que hi ha indicis d'assetjament.
- El 71,35 % de les denúncies d'assetjament des de principi d'enguany, s'ha efectuat al Departament d'Educació.
- Les denúncies de les plantilles de centres educatius s'han multiplicat per més de cinc des del 2017.
- CGT reclama mesures efectives per aturar i evitar l'assetjament en l'àmbit de l'administració catalana i qualifica els mecanismes actuals com a "molt deficients".
- CGT exigeix la derogació immediata dels decrets de plantilles, direccions i autonomia de centres que aboleixen la democràcia a escoles i instituts i que permeten a les direccions fer i desfer en els centres.

A inicis del 2023, la Generalitat i els sindicats majoritaris a l'administració pública catalana van aprovar la modificació del Protocol per a la prevenció, la detecció, l'actuació i la resolució de situacions d'assetjament psicològic laboral i altres discriminacions a la feina, una signatura que va significar el **compromís d'erradicar les situacions d'assetjament en l'entorn laboral i professional**.

En realitat, des de la modificació del protocol les dades no han fet més que empitjorar. Des que es va signar aquesta ampliació, les denúncies per assetjament a l'administració pública catalana han **augmentat un 62%**. Abans de l'acord, **una de cada tres denúncies era admesa a tràmit**, mentre que en els últims dos anys **només se n'han admès un 15%**. En el període previ a l'acord es detectaven **indicis d'assetjament en un 6,8%** del total de denúncies, mentre que **en els últims dos anys només s'han vist indicis d'assetjament en un 0,6% dels casos**.

Per mitjà d'una sol·licitud d'accés a la informació pública, CGT ha obtingut les

dades del Departament de la Presidència —en concret, de la Direcció General de Bon Govern, Innovació i Qualitat Democràtiques— que mostren com **el nombre de denúncies per assetjament està creixent de manera molt preocupant en els darrers anys.**

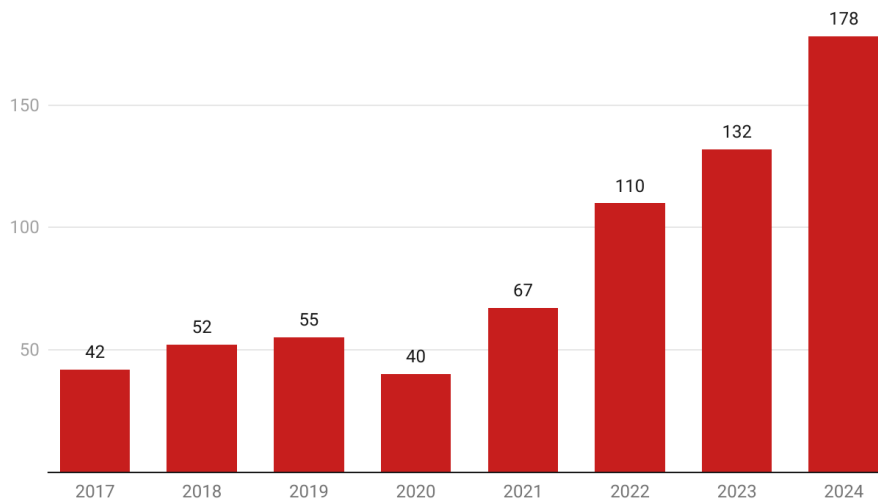
També es pot constatar que **el protocol de prevenció de l'assetjament no dona resposta a qui denuncia**, no admet a tràmit una gran majoria de les denúncies i **desestima l'indici d'assetjament a la pràctica totalitat.**

Al llarg d'aquest informe analitzem les dades i **fem un seguit de propostes per erradicar l'assetjament laboral a l'administració pública**, així com assegurar la **reparació** de les persones assetjades i la **garantia de no repetició** d'aquesta mena de conductes.

Anàlisi de les dades

El **nombre total de denúncies** que les treballadores i treballadors públics remeten al canal corresponent ha experimentat un **creixement del 354% en els darrers cinc anys**. Concretament, s'ha passat de les 40 denúncies registrades l'any 2020 a **178 des que ha començat el 2024.**

Sol·licituds d'activació del Protocol de prevenció de l'assetjament

Gràfic: CGT Catalunya • Font: Direcció General de Bon Govern, Innovació i Qualitat Democràtiques • Creat amb Datawrapper

Les dades mostren un **canvi de dinàmica important a partir del 2021**, moment en què es deixa enrere un període on es registraven entre 40 i 50 denúncies anuals, per donar pas a un **creixement exponencial** que sembla que no s'aturarà fins que es prenguin mesures realment efectives.

Pel que fa a l'origen de la denúncia, tot i que només es tenen dades registrades des de l'any 2022, qui denuncia sol ser la persona afectada. Només en el 2,9% dels casos és una tercera persona la que presenta la denúncia per assetjament.

Educació, el departament amb més denúncies

Si ens fixem en l'origen, **el 48 % de les denúncies s'han fet al Departament**

d'Educació i el 23% a l'Institut Català de la Salut, seguits del 7,25% a Justícia i el 4,29% a Interior.

Origen de la sol·licitud

Anteriorment no s'informava de l'origen de la sol·licitud

Gràfic: CGT Catalunya • Font: Direcció General de Bon Govern, Innovació i Qualitat Democràtiques • Creat amb Datawrapper

Les dades són molt més pronunciades aquest any **2024**, on el **71,35% de les denúncies d'assetjament han estat interposades per treballadores i treballadors del Departament d'Educació**, un total de 127. És a dir, el nombre de denúncies d'assetjament a Educació el 2024 és gairebé el mateix que el de tota l'administració catalana l'any passat.

Malgrat que l'informe només recull dades fins a inicis de setembre de 2024, les denúncies per part dels treballadors de centres educatius s'han multiplicat per més de cinc des del 2017.

Departament al que pertany la persona sol·licitant

Gràfic: CGT Catalunya • Font: Direcció General de Bon Govern, Innovació i Qualitat Democràtiques • Creat amb Datawrapper

Admissió a tràmit i indicis d'assetjament

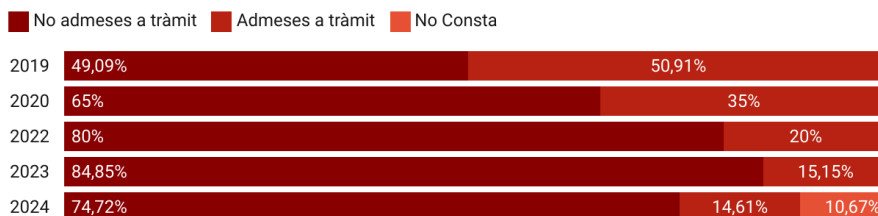
Tot i que les dades facilitades pel Departament de la Presidència no inclouen l'any 2021, si analitzem les dades, podem veure una dinàmica consolidada: **la immensa majoria de les denúncies presentades no s'admeten a tràmit**. I és més, es veu un increment —percentual i absolut— de les inadmissions en els

darrers anys, quan es registren més denúncies.

Es passa del 50% de les denúncies admeses a tràmit l'any 2019 al 15% del 2023 i al 14,6% d'enguany.

Sol·licituds admeses a tràmit

% sobre el total de denúncies anuals presentades

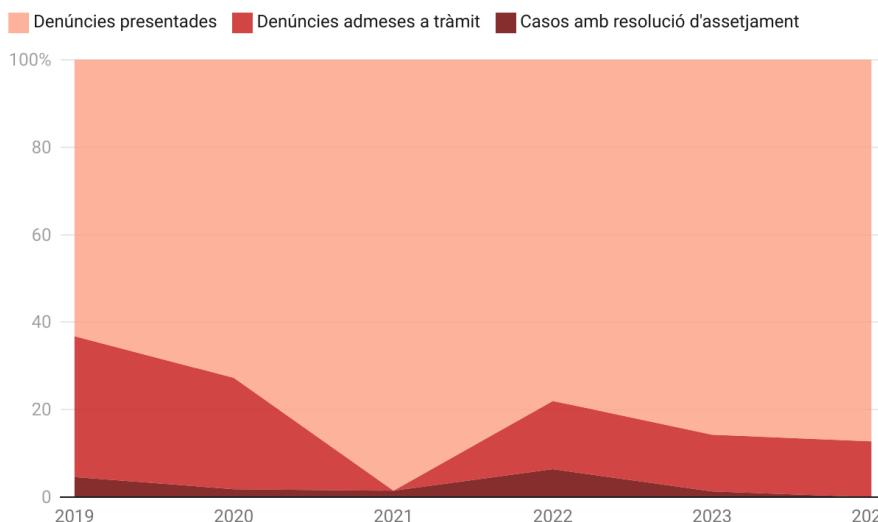

Gràfic: CGT Catalunya • Font: Direcció General de Bon Govern, Innovació i Qualitat Democràtiques • Creat amb Datawrapper

Pel que fa als motius, les dades facilitades per la Generalitat assenyalen **tres grans causes: “llista de conductes no constitutives” (125), “manca d’elements definitoris” (111) i “altres” (90)**. Sobta, però, que alguns motius d’inadmissió de denúncies d’assetjament —sense haver iniciat la investigació— siguin “descartada existència de conductes hostils o d’assetjament”, “manca d’objecte” o “no aporta dades identificatives del possible assetjador (PA)”.

Distribució de les denúncies

Segons finalització amb resolució d’assetjament

Gràfic: CGT Catalunya • Font: Direcció General de Bon Govern, Innovació i Qualitat Democràtiques • Creat amb Datawrapper

Com hem vist anteriorment, **tres quartes parts de les denúncies no són admeses a tràmit**. Aquelles que sí que es tramiten, passen a ser avaluades en una comissió d’investigació. En els darrers cinc anys, la comissió tan sols ha observat **indicis d’assetjament en un 2,4% de les denúncies**.

Conclusió i propostes

A finals de 2023 es van publicar els resultats de les proves PISA, que apunten a un **daltabaix** especialment pronunciat en la qualitat de **l’educació catalana**. A l’hora de cercar les causes que han portat el sistema educatiu català a la cua

de l'Estat, en trobem dues d'específiques, que no es donen a altres comunitats autònomes:

1. L'infrafinançament crònic. Estem a la cua d'inversió en percentatge del producte interior brut (PIB). Actualment, a Catalunya només s'inverteix en educació el **3,6% del PIB**, molt per sota del 4,2% de mitjana a l'Estat i del 6% indicada a la llei d'educació catalana (LEC).

2. Augment del poder de les direccions sense fiscalització. A Catalunya les direccions dels centres educatius **escullen a dit** una gran part dels seus claustres, una altra singularitat que no es dona a cap altre territori de l'Estat.

Aquest model de governança, popularitzat pel govern de Margaret Thatcher, promou la competició entre centres per la matrícula de l'alumnat i la "fidelitat" del professorat vers les direccions.

Paradoxalment, **uns decrets que buscaven l'estabilitat dels claustres han generat la situació contrària.** Des que es van aprovar els decrets de plantilles, direccions i d'autonomia dels centres, són nombrosos els exemples on, després de denunciar conductes autoritàries de la direcció, la solució sol ser canviar la major part del claustre i mantenir la direcció.

Alguns exemples de centres on el claustre va denunciar públicament males praxis de les direccions, en % de nou professorat a cada curs:

- **Institut d'Altafulla (Altafulla)**
Curs 2023-24: 47% del claustre
Curs 2024-25: 38% del claustre
- **CFA Canyelles (Barcelona)**
Curs 2024-25: 69% del claustre
- **CEE Conxa Espina (Barcelona)**
Curs 2023-24: 40% del claustre
Curs 2024-25: 36% del claustre
- **Institut Lluís Vives (Barcelona)**
Curs 2022-23: 56% del claustre
Curs 2022-24: 49% del claustre
Curs 2024-25: 25% del claustre¹
- **Institut Milà i Fontanals (Barcelona)**
Curs 2024-25: 40% del claustre
- **Institut Til·lers (Franqueses del Vallès)**
Curs 2023-24: 50% del claustre
Curs 2024-25: 50% del claustre²

És obvi que **no totes les direccions actuen d'aquesta manera**, però els decrets

1 Aquesta baixada del nombre de nous docents al centre es deu al fet que hi ha més docents funcionaris amb plaça al centre, no a un canvi de criteri de la direcció.

2 Aquest curs, després de la denúncia pública per part del claustre es va renovar la direcció, tot i que la nova direcció va voler renovar a tothom que va demanar la dimissió de l'antiga direcció, (48 docents), però no va poder ser perquè van nomenar la nova direcció al 5 de juliol.

esmentats atorguen a totes les direccions el **poder per seleccionar el personal afí discrecionalment**. D'aquesta manera, cada cop més direccions abusen del poder que els hi donen els decrets, no per triar docents més competents, sinó per escollir als més obedients, als aquelles persones que no els hi discuteixen res.

L'estat de l'educació a Catalunya ha fet córrer rius de tinta, però en cap cas s'ha qüestionat que **una part important d'aquest fracàs es deu a un model educatiu vertical i centralista**. Un model promocionat pels decrets esmentats, que no està funcionant i que penalitza a qui vol aportar un punt de vista diferent en la tasca educativa.

Garantir la correcta aplicació del protocol contra l'assetjament a l'administració pública

El gran i preocupant augment de denúncies d'assetjament a la funció pública no es pot mantenir en l'immobilisme actual. **La immensa majoria de les denúncies acaben a la paperera i ni tan sols s'admeten a tràmit**.

El problema no és el protocol, de fet aquest recull l'obligació d'expedientar qui comet assetjament, o la justificació en cas de no fer-ho. **Des de CGT fem èmfasi en la correcta aplicació del protocol**, i creiem que és urgent que la **Secretaria d'Administració i Funció Pública revisi a fons els criteris d'admissió a tràmit**, deixi de **revictimitzar** les persones que estan patint assetjament i **no encobreixi les persones assetjadores**.

L'aplicació actual del protocol està mostrant uns **resultats molt deficients** que amaguen el problema que es viu a l'administració pública i a tota la societat. Calen mesures efectives per a aturar i evitar l'assetjament, així com garantir que **no es repeteixen aquestes conductes**.

Retornar la democràcia als centres educatius

Les dades facilitades no indiquen quin és el rol laboral de les persones denunciades per assetjament. No obstant això, tots els estudis indiquen que acostumen a exercir assetjament aquelles persones que parteixen de situacions de poder i d'impunitat, especialment en l'àmbit laboral.

Per aquest motiu, des de CGT reclamem la **derogació del decret de plantilles, el decret d'autonomia de centres i el decret de direccions**. Aquests decrets han afavorit conductes autoritàries, han minvat l'estabilitat d'aquells equips amb veus crítiques i a la vegada han consolidat l'aplicació de línies pedagògiques amb l'objectiu principal d'atraure matrícula i sense avaluar els resultats en el seu entorn.

Considerem que l'estabilitat dels equips docents és un pas necessari per garantir la recuperació del sistema educatiu català. Tot i això, **l'experiment neoliberal** que va iniciar el govern de **Convergència** i que **han mantingut tots els consellers i conselleres d'Educació**, lluny de funcionar **ha enfonsat l'educació catalana a la cua de l'Estat**, tal com s'ha reflectit en el darrer informe PISA.